

Háy János

LELKI CSATÁRA SERKENTŐ
TROMBITASZÓ

Ha lelkedben vitéz vagy, tanácsomnak helyt adj,
abból ki ne hagyj, tőlem el ne maradj!

Szívedben meg ne fagyj, félelemtől ne olvadj,
viadalra virradj, mert diadalmad lesz nagy.

Derék harcra készülj, hogy meg ne szégyenülj!
Semmitől se rémülj, reményben el ne hülj!

Légy hű mindhalálig, véred hullásaig!
Harcoldj végső lélegig, életed fogytáig.

Lelki fegyver nélkül a kézíved szűkül,
de lelked fegyveréből kézíved bővül.

Ki igazán vitéz, s nem csak amaz, imez,
az ő pajzsa réz, s a teremtőre néz,

Tudja, emberi kéz mily keveset intéz,
s hogy a világ sem méz, hisz komoran néz.

Ki e verset írta, csak jobbot akarta,
mert szükséged látta, s megkeserült rajtad.

RETTENTŐ NAP

A világ most ijesztő kísértet,
amit sem a hold, sem a nap nem ér el,
hol jót a rossznak mérlegén mérnek,
hol a bűnök egymástól alig férnek.

Kik sötétséggel voltak befedve,
isten színétől messze elrekesztve,
most minden ízükből retteghetnek,
mert a teremtő elé vettetnek.

Rettentő napjuk nekik ma kel fel,
fény sugarain át az igazság terjed el,
látszani fognak, kik fertőben fetrengtek,
kik tele vannak töltve bűnökkel.

Lábai alatt siralmas örvénybe,
süllyedez az isten mindegyik lépése,
fertőben jut el a világnak végére,
kő nehezedik megfáradt szívére.

JÖVENDÖLÉSEK

Meglásd, a napot a fekete ég befogja,
mindahányan a sötétnek leszünk a foglya.
Világtalanok lesznek lakói a földnek,
ami eddig épnek látszott, mind összetörnek.
A mennyekből bűzös és mérgező fellegek
szállnak, s az emberek úgy hullanak, mint legyek.
A tengerek és a szelek veszettül zúgnak,
közeledik a vég szolgának és úrnak.
Elmerül alattunk sok ezer tartomány,
nem marad utánuk, csak az üres homály.
A világ csak pusztul tovább, de nem tér meg,
a bűnben fetrengők még mindig nem félnek,
a teremtőtől megbocsájtást nem kérnek,
a vég hozza immár mindenkinek a véget,
mert addig lesz gonosz, amíg tart az élet.

A BUJDOSÓ

Sűrű változások érdeklik az embert,
miként a szélvészek kergetik a tengert.
De a mi világunk megszorító vaskert,
parancs és kényszer ránk bilincseket vert.

Párához hasonló életünk csak ínség,
kezdetben siralom, aztán keserűség.
Az életed útja sikamlós, mint a jég,
nem tudja senki sem, mikor jön el a vég.

Az elmém nincs helyén, naponta búban forr,
és nem segít rajtam se gondolat, se bor.
Szerelmem öregbül, megújul bánatom,
hiába akarnám, többé nem láthatom.

Bujdosásra indult örömtelen fejem,
de nélküle sehol nem találok helyem.
A szegény bujdosó mindig talál okot,
hogyan megváltoztassa a helyet, hol lakott.

A madár fészkében, melyet egyszer rakott,
ha jön az ősz, abban vénhedni nem szokott.
Én is így vándorlok, keresem szállásom,
de nincs olyan hely, hol volna maradásom.

FELFORDULT A VILÁG

Felborult az idő, s felfordult a világ,
az ég mindenestől hullt a földek alá,
tenger az egeknek felhőibe borult,
múltunk lett a jövő és jövőnk lett a múlt.

Csillagok a földön, vadak égen járnak,
halak az erdőben fák között sétálnak,
kősziklák porrá és folyóvízzé válnak,
a levegőégben nagy hajók úszkálnak.

Vert cipel veretlent, a vak szemest vezet,
sánta itt a fürge, ép láb mankón mehet,
rák jó lovat előz, bolha várat vehet,
nemest minden paraszt segge alá tehet.

Macskát fog az egér, a galamb sast kerget,
ürge rókát üldöz, cinke pedig ölyvet.
Kappan görényt eszik, bárány farkast emészt,
szúnyog zúgásától szenved minden bölény.

Kövihal vidrát rág, legyek fognak fecskét,
tyúk eszi a rókát, méhecske a medvét,
beteg doktort gyógyít, kígyó gólyával él,
a rongyos cifrán jár, kopasz haja fejék.

A poros utakon kompok hajókáznak,
a habos vizeken fataligák járnak,
a szabadság lába bilincsbe van verve,
a rabság ott sétál, ahol van épp kedve.

A tenger porrá ég, s parázsra fagy a tűz,
a dunai hajó rénszarvasokat üz.
A szabó törvényt szab, tímár szerződést ír,
ötvös patkol bocskort, kocsin jön a rémhír.

Pór visel koronát, varga varr tanácsot,
törvényt farigcsálnak a jókedvű ácsok,
ha valaki mondja, a kurva anyátok,
a válasz csak annyi, áldás legyen rátok.

Gazdagok bendője feneketlen katlan,
okosnak számít az, aki itt tudatlan.

Hiába tanultál, a tudás mit sem ér,
ha ereidben nem csorog nemesi vér.

Ahány lat bátorság kalmárok szívében,
ahány róf okosság csendőrök fejében,
ahány igaz garas cselszövő zsebében,
annyi igazság van ország törvényében.

Mint eke hat ökröt, hintó hat lovat húz,
mint nyúl agarat úz, a szarvas vadászt nyúz,
miképpen a márványkőből lehet a gúzs,
úgy lehet kutyából szalonna, halból hús.

Disznónak a moslék, nem a finom ebéd,
kutyához sem illik feldíszített szekér,
találja meg újra a világ a helyét,
kapja vissza végre mindenki a fejét.

LABANCORSZÁG

Mit érdemelsz, magyar, ki szabadságodnak,
mit érdemelsz, aki nemzeted javának,
ki neki támadtál szépséges hazádnak,
aki vérét iszod atyáid fiának?

Sirasd inkább magad, sirasd a károkat,
sirasd az elhagyott szabadságodat,
sirasd, hogy a várak helyén csak kőhalom,
sirasd, hogy csak sírni tudhat az én dalom.

Méltó, hogy könnyekben ússzanak a földek,
mert a vér vörösre festett minden zöldet.
Zokogva borulj le sírján a nemzetnek,
mert eladtad hazád a hazug németnek.

MAGYAROK ROMLÁSÁRÓL

Keresztény magyarság, előtted nem újság,
hogy sűrű gonoszság ront és a sok gazság.
Mint látónak vakság, veszted nyomorúság,
mert nem talál otthont benned a jóság.

Mekkora gyávaság, szörnyű lelki restség,
előtted semmiség, a rút becstelenség.
Búsul az istenség, nincsen itt nyugalom,
tudnotok kell, hogy ez vétek és fájdalom.

A kegyetlenkedés, a sok részegség,
a buja öltözék, a bűnbe merülés.
A veszekedés és az egymásra törés,
mindez nyakadhoz szorított éles kés.

Lelked úgy lesz boldog, s csapás rajta nem fog,
ha szíved háborog, sírás között forog.
Előtted a bálvány, sátáni maradvány,
az isteni tudomány mennyei takarmány.

Nem lesz ez a török a hazánkban örök,
s mint keserű bürök, lesz akkor az öröm,
mert szavunk csak ellenük mennydörög,
a magyar könnyörög, arcán könnye görög.

Mi volna jó és szép, igaz keresztény nép?
Ha a bűnbánat tép, úgy lesz az ország ép.
Az alázat, ami megmenti a hazádat.
Íme a mennyei kép, s Teremtőd hozzád lép!

TÖREDÉK

Igen munkálkodnak és.....rajta
És igen vigyáznak.....
És igen szánakoznak.....
És igen serénykednek.....

A bolond parasztok.....
Az istentől kérik, hogy.....
Az ő földesuruk elvesztését.....
Kitépni a belét.....

A bolond falu, bolond népe.....
.....azt kérte
És ő szarra szóra lett a nemzet vitéze,
Két kezével.....pedig jobb lenne élve

..... meg a törököket,
..... a törököket,
..... . törököket,
..... meg a törököket.

A magyarokat.....meg a törököket,
..... még háromszázzal,
és még négyvel.....egy egész néppel,
nyakukat..... pusztá kezével.

És mikor azzal végzett, odajött vala,
És még azt is.....megölte vala,
És.....kitekerte vala,
Tette, mert.....ilyen vala.

KÖNYÖRGÉS

Nagy keserőségemben,
kínzó gyötrelmemben
ne hagyj elesnem, isten!
Szegénységnek pusztító
kisértete szorongat,
kárvallásnak bánatja
súlyt, betegség tántorgat,
vigaszt csak nálad lelhetek,
ne hagyj elesnem, isten!

Gennyedt sebek a testemen,
szívemnek nyugalmát nem lelem,
senki nem maradt mellettem,
akik szerettek, elmentek,
ne hagyj elesnem, isten!

Aki volt, már csak emlék,
de az emlék már nemlét,
mert csak az van, aki most van,
aki meg tudja mutatni a testét,
s nem bújik el egy gondolatban,
ne hagyj elesnem, isten!

Mert aki nincs, az semmi,
s aki van, az minden,
vele van világ,
nélküle másnak van,
de neki nincsen.

Ha nem leszek, nem
csak én szűnök meg, hanem
megszűnik a minden.
Nagy keserőségemben
ne hagyj elesnem, isten!

KÖZBESZÉD

Kétségbeesek és rettegek, hogy a föld alatt leszek, hogy hiába minden vagyom, megszűnik, aki vagyok. Megszűnik a jó, megszűnik a rossz, megszűnik nekem a világ, ha már nem vagyok. Közbeszédbe ezért fogok, bár tudom, hogy nincs irgalom:

Három dolog, mi kínoz engemet,
mennem kell, de nem tudom, mikor megyek,
halnom kell, de nem tudom a helyet,
s e nemtudástól veszttem el a kedvemet.

Ezt mondják azok, kik a magából kifordult világban élnek, akiket evilágon tart az anyagérdek, akiknek csak kincs és test az élet. De nekünk, kik hiszünk a teremtésben, hiszünk az újraéledésben, épp a visszajáról szól az ének:

Hogy mikor és hol, nem tudom,
de tudom, hogy kell, s hová jutok,
nem anyag vagyok és bűn, nem félek,
tudom, hogy az élet után van élet.

FORRÁSMEGJELÖLÉS

Alább a verseket inspiráló szövegek pontos helyét adjuk meg a közlés sorrendjében. A legtöbb a sokkötetes *Régi magyar költők tárában* szerepel, ezt a továbbiakban RMKT rövidítéssel használjuk.

Lelki csatára serkentő trombitaszó. Köleséri Sámuel: A' lelki csatára serkengető trombita szó (RMKT, 11. k. 9. o.)

Rettentő nap. Hubai János-kódex, Michael Tholdi de Szalonta generosam matrem suam consolat (RMKT, 11. k. 706–707. o.)

Jövendölések. Thury Ádám: Jövendölés (RMKT. 11. k. 432–435. o.)

A bujdosó. Hubai János-kódex, Egy szegeny bujdosó mester legenynek panaszolkodással tellyes eneke (RMKT, 11. k. 693–695. o.)

Felfordult a világ. Franck Bálint: El fordult világh sorsa (RMKT, 11. k. 375–377. o.)

Labancország. Várallyai Gy. Péter: Ad hungaros labanczides (RMKT, 11. k. 326–330. o.)

Magyarok romlásáról. Köleséri Sámuel: Magyarok romlasanak okai (RMKT, 11. k. 10–11. o.)

Töredék. Sárközi Máté: Török császárok krónikája (RMKT, 1. k. Klaniczay Stoll, 99–100. o.)

Könyörgés. Nagybánkai Mátyás: Könyörgés (RMKT. 4. k. 41–42. o.)

Közbeszéd. Heltai Gáspár: Közbeszéd (RMKT, 6. k. 112. o.)

Pandémiás fotó a barátommal, 2021